

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az átalatolt katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.
Előfizetelni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:
Németh Ödön.

Megjelenik hetenként 2-szer: szerdán este és szombaton este.
Szerkesztőség: Kigyó-utca 9. sz. Kiadóhivatal: Szt.-István-ter 1. sz.
Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

Az új egyházpolitika.

Azok a nagytehetségű politikusok, a kik az egyházpolitikai törvényeket csinálták s azokat a legravasabb segédeszközök igénybevételével keresztül hajszolták, szerencsésen gondoskodnak, hogy a kedélyek valamiképp rendes mederbe ne terelődjenek.

Az új rend évek óta a legnagyobb zavaroknak okozója. Első következménye a vallástalanság terjedése. A katolikusokat az új törvények, melyek minden kétséget kizárólag ellenük hozattak, csak még buzgóbb vallásosságra serkentették, de a reformált egyházak hívei, a kik pedig tüskén bokron át támogatták az egyházpolitikai javaslatokat, nagyon kihasználták a felekezetenélküliségről szóló törvény engedelmet s tömegesen léptek ki egyházukból. A felekezetenélküliség azután sikeresen terjesztette a szocializmust, de sőt egyuttal a reformált vallású lelkészek megélhetését is kétségessé tette.

A büles kormány pedig a szocialisták ellen kivételes rendszabályt hozott. Üldözöbe vették kiutasították, kenyerőktől megfosztották őket, — úgy hogyha eddig volt is mit félteniük, ma már mindenüket elvette a kormány s igazításukat sokkal nagyobb elkeseredéssel folytatják, mert hiszen most már nincs többé semmi vesz-

teni valójuk. A kormány ez eljárást erélynek nevezi, pedig ez csak esztelenség és zsarnokság.

Hogy kibékítsék, részben pedig hogy valóban siralmas helyzetén a reformált egyházak lelkészeinek segítsenek, a nem katolikus lelkészek kongruáját rendezik most egy törvényjavaslattal. De mert a mi kormányunk nem az állam érdekében, hanem a saját hatalmi érdekében hozza az egyes törvényeket, éppen azért csak úgy segít a megszorult felekezetek lelkészein is, ha viszont őket is oda láncozhatja a kormány szekere elé.

Azok a reformátusok, a kik annyi igaztalan támadásban részesítették a néppártot s annak vezérlő politikusait, bizonyonyal szégyelhetik magukat ha elolvassák gróf Zichy Jánosnak beszédét, a melyet a javaslat ellen a felekezetek érdekében mondott. Lám, a reakzionáriusnak gunyolt katolikus néppárt nem adja vissza a kölcsönt, a melylyel tartoznék a felekezeteknek azért a rosszindul tért, a melylyel az egyházpolitikai törvények meghozatala alkalmával a katolikusok ellen támadtak. Mikor Zichy János gróf beszédében reá mutatott, hogy a felekezetek lelkészeinek nyomott anyagi körülményein igenis segíteni kell, egyuttal tiltakozott az ellen, hogy a kormány a segély fejében behatoljon a felekezetek szentélyébe és bele-

markoljon azon jogokba, a melyeket a felekezeteknek autonómiájuk nyújt.

Nagyon jól mondotta ifj. Zichy János gróf, hogy az államnak kötelessége segítségükre sietni azoknak a felekezeteknek, a melyek papjaikat kellőképpen dotálni nem képesek már ama kulturális misszióval fogva is, melyet az egyházak teljesítenek. De nincs joga az államnak bizonyos tulajdoni jogokon kívül aequivalens oly jogokat követelni ezen segéllyel szemben, a melyek tulajdonképpen az egyházaknak fenntartott és törvények által biztosított jogaik. Mert ezen egyházaknak nincs joguk autonómiájuknak, önkormányzati függetlenségüknek csak egy parányát is feladni azért a néhány száz koronáért, melyet az állam ugylátszik azért nyújt, hogy majd az időszakonként változó kormányoknak joguk legyen beleavatkozni a felekezeteknek legbensőbb természetű ügyeibe. Avagy nem beleavatkozás-e az államnak a felekezetek ügyeibe, midőn a törvényjavaslat 2. §-ának 2. bekezdésében úgy intézkedik, hogy „az új lelkészi állások jövedelme csak akkor egészítettik ki, ha a vallás- és közoktatásügyi miniszter az új lelkészi állás szervezését az illető felekezet előterjesztése alapján indokoltan elismeri.“

De ott van a 7. szakasz, a mely azt mondja, hogy nem részesülhet jövedelem

Szocializmus.

Ista: Fűzy Antal.

I.

„Meddig tűr még az istenarcu féreg,
Még meddig sirja az örök panaszt?
Meddig könyörgömb, éhező testvérek,
Ha nincsen a ki meghallgassa azt?”

Föl, tette hát! Elég volt már a szóbul,
Ép a szívünk, s erős a két karunk . . . !
Köz-ösztözás legyen a földi jóbul,
Mert hát mi is csak emberek vagyunk!“

A csapszéket majd szétveti a láрма,
S az asztalról a szónok hogy lép,
Pohár borával, szivarral kímálja
Az „épsziú“, az istenadta nép.

II.

A hol már elfogy
Az utczalámpa,
A város végén,
Roskadós házba
Egy szegény asszony
Beteges halvány,
Hűdeg szobában
Zokog a szalmán,
A pusata szalmán.

Szalma az ágya
Nemcsak magának
Két apró-cseprő

Artatlanságnak
Ugy összehajnak
Vaczogva, fáva,
Nincs türelőfa
Az egész házba,
Séhol a házba.

Mindenk fái,
Mindenk ches
Ugy rimánoznak:
„Kenyeret édes!“
Csüitgatja őket,
Vonja szívéhez,
Oh csak az Isten
Tudja, mit érez,
Látja, mit érez!

„Csak egy kicsit még
Ugy-e hogy vártok?
Lesz kenyér mindjárt,
Hoz majd apátok!“
Ugy lesi, várja,
Pereg a könnye,
„Hol is marad hát?
Oh, csak már jörne,
Csak hazajörne!“

Egyszer csak nyílik
Az ajtó, hallja,
Valaki bejön —
Beesik rajta . . .
Sötét a szoba,
Alig hogy látják,
De azért mégis
Csak hitalághát —
Oh, hát est várták . . . ?!

A tirnovói fehér asszony.

— A „Fejérmegyei Napló“ tárczája. —

Ista: D. I.

A tirnovói székesegyházat, melyet a negyven vértanu tiszteletré 1230-ban II. Aszen bolgár császár építtetett, a görögökön kivivott győzelmének emlékére, a törökök Tirnovó meghódítása után mecsetté alakították. A székesegyház sekrestyéje, kis fiúkére osztva, a mecsétörének, a seik efindenek és egyetlen leányának lakása . . .

A bolgároknak a török uralom alól való felszabadítása előtt néhány évvel történt.

A székesegyházat, akkor már régóta mecsetet övező temetőben, a temetőt határoló Jantra folyó partján, bolgár férfiú és egy török hajadon beszélgettek:

— Ne menj el, suttogá a leány, vagy vigy magaddal a hajdukok táborába. Nem félek tőlük; atyám rémes meséi kegyetlenségeikről nem ijesztenek meg. Vigy magaddal, hogy a lombos erdők hulló leveleiből agyadat megvetessem, s arcodat hajam sátorra védje a hulló harmat ellen, hogy veled együtt daczolhassak vésszel. viharral.

— Nem lehet.

— Vigy magaddal vagy maradj. Ne küzdj a hatalom ellen; élj a boldogságnak. Édenre varázsolom életedet. Szolgálód leszek: ha kigyulnak a csillagok énekemmel altatlak el, csókjaimmal ébresztelek föl, ha kialusznak hajnal hasadtával.

— Nem lehet.

— Maradj itt, mit törödsz a jövővel? Ha

kiegészítésre az a lelkes, aki államellenes magatartást tanúsít. Először, hogy ez a nemzetisége lelkesek agitációját akarja megakadályozni, ha az államellenes magatartás meghatározását a függőben bírókra bízta, amde a 9. szakasz ennek meghatározását a kultuszminiszterre bízta. Tessék most utána gondolni, hogy a néppárti papokat hányszor üldözték a legkülönbözőbb ürügyek alatt és mondja valaki, hogy a mi jelenlegi kormányunk törvényisztelete és lelkiismeretessége nem fog soha sem visszaélni e szakasz rendelkezésével, mikor ehhez semmi egyébre nincs szükség, mint arra, hogy a kultuszminiszter az államellenes magatartást megállapítsa.

Olvassuk csak el ezt a törvényjavaslatot s látni fogjuk, hogy a kormány milyen ónzó módon óhajt segíteni a felekezetek lelkessein. Minden sorában a kormányhatalom omnipotenciáját akarja növelni.

És a végzet úgy hozza magával, hogy míg a néppárti Zichy János gróf a leghevesebben kél ki a javaslat ellen s a kormány törekvéseivel szemben határozati javaslatot nyújt be, hogy utasítsák a kormányt a javaslat olyan átdolgozására, hogy az a különböző hitvallások önkormányzatait ne sértse és hogy az állam ezen hozzájárulás alapján sem az egyházi kormányzat, sem fegyelem tekintetében újabb befolyást ne nyerjen. — addig Tisza Kálmán megszólal hosszú idők múltán, hogy e javaslattal segítsen a kormánynak kéket tenni saját felekezetére.

Hanem azért Tisza Kálmán a szabadság jeles bajnoka!

— Kiegészítés. Értesülésünk szerint a kiegészítéshez négy javaslat még csak bizottsági tárgyalás alá sem vétetik most, hanem csak majd szeptemberben. A közvélemény általában tehát az, hogy mit jelent ez az eljárás. Ausztriában az sem lehet arról, hogy ezek a javaslatok alkotmányos uton tárgyalassanak s így a kormánynak csak az önálló rendelkezés és az új provizorium között van választása. Semmi jele nincs annak, hogy a Bánffy-kormány komolyan vegye a törvényhozás utasítását az önálló rendelkezésre, mert még az Enyedy Lukács-féle határozati javaslatot sem hajtotta végre; a gazdasági élet ama faktoraival, melyek hivatással volnának arra, hogy kijelöljék a követendő irányt, eddig szóba sem állott. Tehát sem a kiegészítés, sem az önálló rendelkezés tekintetében nem lesz alap, a mire Magyarország helyezkedjék, vagyis már ma ott vagyunk, a hol tavaly az első provizorium benyújtása előtt voltunk. A helyzet egészen megismétli magát, dicsőségére a szerencsés kezű és az erélyes Bánffy-kormánynak. A kvóta tekintetében április 18-án csakugyan megkezdődött az akció a kvotabizottság megalakulásával, a mikor megválasztották Széll Kálmánt elnöké, Falk Miksát előadóvá. Az osztrák bizottsággal a mi küldöttségünk a delegáció idején érintkeztek.

— A magyar általános polgári törvénykönyv szerkesztő bizottsága pénteken, folyó hó 15-én tartott ülésében folytatta a személyjogból a teljeskorúság alapelveivel kapcsolatos kérdéseknek, nevezetesen annak a tárgyalását, legyen-e a házasságkötésnek befolyása a teljeskorúságra? A bizottság ezután a családjog alapelveiből azt a kérdést tárgyalta, vajjon: a szülők és gyermekek közti viszony szabályozásánál a mai jogállapotnak megfelelően az ayni hatalom képezze-e a kiinduló pontot, vagy a szülői hatalom, mely szerint az atyát és anyát egyforma jogok és kötelességek illetik meg? — s az első esetben milyen terjedelmet nyerjen az anya természetes és törvényes gyámsága?

— Nem lehet.

Még egy csókot nyomott az ajakra azután távozott. Mikor az éj homályában eltiűnt, a leány ajkai suttogni kezdtek:

— A szabadság tündére erősebb az én szerelmemnél. Allah vigyázzon lépteire s vezesse őt vissza ölelő karjaimba.

A seik effendi s leánya a temető sírjai között jártak föl s alá. A seik lelkesedéssel beszélte el leányának, hogy Allah ismét győzelmet szerzett az igazhívők fegyvereinek. A múlt éjjel egy csapat hajdnokot pusztítottak el a város közelében.

— Voltak-e közöttük ismerősök?

— Sok volt a tirnovói; a gazdag Ivanov is a lázadókkal együtt halt meg.

A leány megrendült, inogni kezdett, de néhány pillanat múlva magához tért; csak arezára nem jött vissza a pir.

— Hova temették őket?

— Nem tudom.

Még egy ideig együtt sétáltak, s azután a seik visszament a mecsetbe, hogy imáját mondja el, talán, hogy Allahat dicsőítse a nyert győzelemért.

A leány, mikor magára maradt, lassu, téveteget léptekkel haladt a folyó partjára, oda, ahol utoljára csókolta meg Ivanov.

— A szabadság tündére erősebb volt szerelmemnél; elragadta tőlem örökre... Szabadság-e a halál?

Nem könyezett, gépiesen oldotta le a fejét és arczát leplező osallán szövetet; újjai gépiesen bontották föl haját, mely dus firtókban hullott vállaira. A nap sugaraiban szöke haja arany színben tündöklött.

Az akadémia utja.

Ita: Hubár József.

Körülbelül 7 óra felegett, midőn Frankfurtba indultunk s 1 1/2 órai utazás után már úta értünk. Csak 4 órai idő volt száma a város megtekintésére, s csak futólag nézhetünk meg.

A világhírű frankfurti páma-kertbe mentünk legelőször, hol az összes növények láthatók. Pompás virágerdő között sétáltunk, s nem győztünk eleget gyönyörködni benne. Innen sétára indultunk a városba. Megnéztük a nevezetesebb szobrokat és épületeket. Láttuk a bürze és Rotchild palotát, a Römert, hol a német császárokat koronázták, az opera épületét s egy reneszánsz stílus templomot, mely különösen szép freskókkal van díszítve.

11 óra 50 perczkor indultunk el Münchenbe a 420 km. hosszú utra, melyet 9 óra alatt tettünk meg.

Gyönyörű szép, napos idő volt, mikor Münchenben a művészet városában a nevezetesegek megzemelésére elindultunk. Husvét másodnapja volt. Óriási néptömeg hullámozott az utcákon, mindenütt ünnepélyes hangulat uralkodott.

A Károly kapun keresztül a Reisbank épületét láttuk, előtte a nagy német költőnek Goethe-nek szobrával, balról az igazságügyi palotával. Az üveg palota 78.000 ablakkal, s a régi kiállítások helyéül szolgált. Jelenleg időszi kiállításokat tartanak benne. Gabelsberger szobrát láttuk ezután, majd a remek, reneszánsz stílus bazilikába mentünk, innen pedig a König-platzra, mely 3 hatalmas épülettel van körülveve. Az egyik a Propyleien, görög dór stílusban épült, 11 nagy tereméből áll. Többnyire régi görög gyűjtemények vannak benne.

A második a Glyptothek, pompás építmény és 14 teremből áll.

A harmadik a Kunstsstellung épülete, többnyire művészi gyűjtemény. A tér előtt áll az obelisk emlékt, melyet az oroszországban 1812-ben elesett bajokor emlékére emeltek.

Megnéztük a Maximilian-téren Miksa császár szobrát, Schiller szobrot, Lajos szobrot és a Frauen Kirchet, mely 1488-ból való, szép főoltárral és faragványokkal. Szép az udvari színház, szomszédságában a nagyszerű posta-épülettel, mellette a királyi palotával.

— Szabadság-e a halál? kérdé suttogva s fölemelte fejét, mintha a Jantra tulsó partjáról átcsapó szellőtől várna feleletet.

— Neki beszéltél, beszélt hát nekem is. Mintha nem kapott volna feleletet. Hirtelenül megfordult és a sirok közé sietett. Minden sírnál megállt, minden sírtól megkérde; szabadság-e a halál? A halottaktól várt feleletet.

Atyja még a sirok között találta. Az ijedségtől remegett sietett az öreg seik leányához, ki közeledtére hangosan kiáltott föl.

— Tudod-e mi az a szabadság? A virág fakadása.

— Tudod-e mi az a rabság? A szerelem halála. Allah ölte meg szerelmemet, a virág-fakadását. A szabadság tündére boszulja meg Ivanovot!

A seik szent rettegéssel fogta meg leánya karját. Kattánjával betekarta arczát és sietve vezeté a templom sekrestyéjébe.

Ezentul a leány csak éjjelenként járt a temetőbe. Majd a Jantra partján állt meg, majd a sirok között. Néha, holdvilágos éjeken, a minaretre lopózkodott föl, hogy jobban láthassa a Jantra tulsó partján emelkedő hegyeken a Tirnavo romjait, hogy jobban hallhassa mint suttog a romok közül át-átcsapó hűvös éji szellő.

A lakóházba alakított sekrestye sötét fülkéjében kiterítve fekszik a halott leány. Apja, a seik effendi keresztbe vetett lábszárrakkal ül mellette. Feje lekonyul, csak néha-néha emeli föl, hogy tekintetét a halottra függeszthesse. Ilyenkor elkezd beszélni, halkán suttogva, mintha félne, hogy fölkelni álmából a leányt.

— Mennyit szenvedtél a hitetlen miatt! Szenvetsz-e még? Nem, ugy-e nem szevedsz?

szeretsz, öröm lesz minden napod. Ne bántson a mult dicsősége, mikor az örök szerelem vár karjaimban.

— Nem lehet. Édes a hangod, bűvös dolgokat beszélsz szívemnek, de a temető szellőjének hangja még csodásabb. Mikor a Jantra tulsó partján átcsap hozzánk, hallom miként susogja: „Mesék óriásai építették nemzeted fővárosát, Tirnovót „néped régmúlt fényének, dicsőségének tanuját.“ Mintha a hegyoldalon düledező romok szellemei szállanának át hozzám a szél szárnyain, hogy e csodás dolgokra emlékeztetve, küzdelemre lelkesítsenek.

— Nem szeretsz, mert nem a szerelemről álmodozol. Még álmaid sem az enyéim.

— Szeretek, de társaim várnak rám. Megesküdünk, hogy harcolni fogunk a szabadságért. Ne kérdezd mi ez: virágfakadása, szellők suttogása, viharok zugása, harmat hullása. Tudod-e mik ezek? . . . Isten veled!

Forró csókot nyomot a leány ajakára, ki átölelve tartá őt és fejét vállaira hajtá.

— Azt mondják, hogy a szerelem ébredése a virág fakadása; szabadság hát a szerelem is? . . . Minő keserű az én szabadságom? Allah veled! Ha majd győz a néped az én népem fölött, meg ne feledkezzél rólam; ha majd menekszik az én népem, ruert a te néped szabadságának hajnala virradt, megemlékezzél a hajnal csillagról, melynek fényét a te néped napfényes szabadsága oltja ki. Mond: tud-e a szabadság emlékezni, vagy csak feledni tud? Mond: ha majd szabadságtok elől menekülünk, utánnam jösz-e szerelmeddel? Maradj, vagy jöjj velem oda, ahol nem keresnek szabadságot, nem is tudják mi az a szabadság, mert a rabságról még csak regéket sem hallottak.

A müncheni művészet remekei között megemlítem az operaházat, a kémiai akadémiát, a sakk-gallerit, az egyetem épületét, a nemzeti múzeumot, az országházat, a művészeti iskolát, a miniszteri palotákat és képtárakat.

Láttuk az új képtárat mely, 42 teremből áll a múltán vetekedik a Drezaival.

Tizenkét órákor az örváltást néztük meg. A hajor katonák fezesesen kilépnék, kezükben tartják puskáikat (nem vállakon hordják) s zene mellett óriási nép előtt vonulnak fel. A tarka tömegben ember-ember hátán tolong. A nagy sokaság föl és alá hullámozik és utakon és tereken s örömmel nézi e szép jelenetet. Ebéd után 3 órákor folytattuk utunkat.

Bavaria szobrahoz mentünk. 9 méter magas alapzaton áll a 17 méter magas szobor. Jobb oldalán van a bajor oroszlán, bal kezében pedig tölgyfa-koszorút tart. Feje oly nagy, hogy benne 6 embernek van helye, s innen nagy-szerű kilátás van a tiroli alpokra. Schwantaller német szobrász csinálta a rajta levő alakokat s Lajos király megbízásából Miller Ferdinánd 1850-ben állította fel.

A Maximilian platon át a Hofbräuhaus-hoz, a müncheni élet legérdekesebb részének megnézésére indultunk. A társadalmat, mely a németet jellemzi, itt lehet legjobban megismerni, hol a tábornok a közlegényekkel, a gazdag a szegényekkel, a gazda az alkalmazottjával, az előkelő a nemelőkelővel együtt mulat, eszik, iszik, vigad és ürvend. Egy idegen sem mulasztja el ezt megnézni, mert páratlan érdekes látvány a maga nemében. Mellékesen megemlítem, hogy napközben esti 6 óráig, míg mi ott voltunk egész nap 30000 liter sört mértek ki, mi látogatottságról elég bizonyítékot szolgáltat.

Ez volt müncheni tartózkodásunk első napja, mikor nagyjából megismertük a művészetnek és a modern életnek ezt a rendkívül érdekes városát.

A második nap ellenkezője volt az elsőnek. Megeledt az eső s egész nap csunya, sáros, borús és kissé hideg idő volt.

Reggel 8 órákor indultunk el a régi képtárba. 1777-79-ben keletkezett, s Károly Teodor volt a megalapítója. Utóda Lajos király milliókat költött rá, ő vásárolta meg a nevezetes képeket kibővítette s számára 1836-ban új palotát építtet.

Huszonöt nagy terme van s képviselve van ott a francia, spanyol, olasz, holland,

niederlandi, német iskola, s majdnem minden híres festőtől vannak benne képek.

A képtárból a királyi palotába mentünk. Megnéztük sorba az elfogadó-termet, koncert-termet, pipázó-termet, bál-termet, Barbarossza Frigyes-termet, Habsburg-termet, Nagy Károly ebédlőt, a háló-termet, ebben van a legdrágább ágy a világon, 800.000 márkába került; az új tróntermet, a régibb tróntermet, melyet a törököktől elfoglalt ágyúkból készített, aranyozott szobrok díszítenek, a toilette- és írószobát.

Innen a második részbe mentünk, hol a niebelungok története képekben van elbeszélve, igen érdekes mesékkel. A menyegző, a bosszu, a panasz, a tanács és a vitézek termei igen szépek. Hozzá a történeti festmények, különös kalandok és jelenetek. Maguk a termek üresek. Innen a nemzeti muzeumba mentünk.

Történeti időrendben látni a fokozatos fejlődést különböző eszközökben, pld. házi, mezei, harci eszközökben, kardok, puskák, ágyuk s csata fejszék, nyilak, kocsik, biciklik, polgári, egyházi, katonai ruhák, különféle viseletek, írományok, papírok, fényüzési és közlekedési tárgyak, képek szobrok, ékszer, kártya, zongora, hegedű s a legkülönfélébb tárgyak a fokozatos műveltség szerint csoportosítva.

Délután egy érezőtűdét és szoborgyűteményt, majd a Spaten-bräu-haust néztük meg. Ez utóbbi óriási gyár, hízalással kapcsolatban, lovakat és teheneket hizálnak. 80.000 hordója van, néha 100.000 hl. sör van raktáron.

Hat óra volt mikor hazra mentünk, s kellemes emlékekkel gazdagodva, 13 napi élvezetes tanulmányi utazás után hazafelé indultunk.

A művészetek városát elhagyva, teljes erővel indult el vonatunk a 26 órai utra, melyen a tiroli szép panorámában gyönyörködhetünk. 1375 méter magasságban a tenger színe felett halad az út, hol emelkedik, hol leereszkedik. Rettenetes magasság, alant szikla tömeggel borított völgy; szinte borzadály fogja el el az embert, ha lenéz.

Mindenütt hó. Zor! téli kép ez. A fák, a hegyek, a hegyormok, szóval az egész alpesi vidék hóval van borítva. Néha-néha egy ház tűnik fel a völgyben; a háztetején hó, ereszlől pedig jégcsapok hullanak alá. A széles folyó, minél magasabbra megyünk, annál keskenyebbre válik, míg végre egy vastag vonal lesz belőle. A levegő hideg. Az ember arca kipirosodik a friss alpesi levegőtől, míg nézi a

szép tájat. A hópelyhek sűrűn szállingkóznak a levegőben. Vékony hegyzsorosban égfelém emelkedő hegyek közt alagutakon keresztül, lassan haladhat a vonat, de midőn már lejtős területen mentünk, gyorsabban ment előre, míg végre sikra érén, rendes gyorsasággal haladhatunk.

Lassankint reánk borul az alkony s mi elfáradva, kimerülve este 9 órától reggel 5 óráig úgy a hogy elaludtunk, míg zakatoló vonatunk Pragerhofon át 5 óra 30 perczkor áthaladt a magyar határon.

Az édes haza levegője új erőt öntött fáradt tagjainkba, örültünk a viszontlátásnak. Az öröm sugara ragyogott arcunkon, s mikor reggel 9 órákor a székesfejérvári állomásra értünk, vissza tekintve a 14 napos utra, arra a meggyőződésre jutottunk, hogy még is csak legszebb, legjobb minden idehaza.

S most pár szót az ut tulajdonképeni céljáról, mit az első cikemben csak pár szóban irtam meg.

Megismertünk egy országot, mely hazánkkal szoros összeköttetésben áll. Megismertük ez országnak népét, annak erkölcsét, szokásait, iparát kereskedelmét. Elértük ezt a gyárak tanulmányozása, muzeumok látogatása s a népélet vizsgálása által. Láttuk a nagy történeti alakok szobrait; megismertük Németország földrajzi fekvését, láttuk hegyeit, vizeit természeti szépségeit. Láttuk nagy városait, azoknak mozgalmas életét, s láttunk egy virágzó magyar egyesületet, mely távol a magyar hazától ápolja honfűtésainkban a hazaszeretetet.

Szóval elsajátítottunk földrajzi, vegytani történeti ismereteket; gyarapítottuk társadalmi ismereteinket és megismertük a kultúra oly magas fokán álló német népet. Ott láttuk a vitézséget, a költészetet bronz szobrokban megörökítve, láttuk fejlődésének hatalmas erejét gyáraiban.

Kell-e ennél több? Azt hiszem célunkat ezzel elértük és csak hátsán emlékezhettünk vissza azokra, kik ezt nekünk lehetővé tették.

Új szabályok.

— A kir. Járásbíróság ügyvitelének újabb szabályai. —

Az 1897. évi 73.465. I. M. rendelet értelmében a kir. Járásbíróságok részére folyó évi május 1-től kezdve új, az eddigtilt eltérő ügyviteli szabályok lépnek életbe.

Mintthogy pedig ezen ügyviteli szabályok

Azután ismét mellére hajtja turbános fejét. Szemeihez emeli kaftánját, mintha könyeit akarná letérölni. Nem volt már könyve.

— Ugy-e nem szenvedsz? Mohamed hűri-ainak énekében gyönyörködés a ciprusok árnyában. Elfelelted már a hitetlent, ki varázsiggel csábított el, téged, az igazhívót, Mohamed választott hurriját, a föld ékességének versenytársát, viruló rózaaberkek szultánját.

— Csak ketten maradtunk: én, meg a boszu... Te voltál a harmadik... Mintha a boszút is magaddal vitted volna... Milyen üres lett a szívem...

— Vagy elég volt már a boszu? Elég volt már az áldozat?... Ne legyek már orvos a hitetleneknek?

— Meg vagy-e velem elégedve? Hiszen most már tudod, hogy orvosságaim ölé mérgek voltak. Nem a testet ilték meg; az értelmet. Bolondokkal népesítettem be a környéket.

— Már a boszu sem kell. Talán ezt is csak csalogány hangod tartotta ébren; talán csak szemed tüze melegíté... Vele együtt halt meg... Allah akaratára teljesedjék... Pedig minő kínos az egyedül lét... Kérd a prófétát, bocsásson fel hozzád, hogy hűséges rabszolgád lehessen.

Hirtelen fölvetette fejét: szemeiben idegen-szerű fény csillant meg.

— Tegnap hallottam, hogy a török hadsereg verve van. A szabadság tündére közeledik: szerelméd boszu napja közeledik talán?

Másnap a temetőben egy sírdombbal több volt. Másnap már nem volt lakója a mecsetnek.

A tirnovói nép ajkairól hallottam ezt a mesét:

A felszabadítás előtt minden ősz elején, mikor a kísértetek órája ütött, szellemekkel népesült meg a mecset udvara: százados sirok lakói látogatták meg az idegenek által bitorolt helyet. Halandókat ilyenkor nem volt tanácsos a mecset körül járni.

Március 9-én pedig a fehér asszony járt el kísérteti. Hőfehér ruha fedte a leírhatatlan szépségű nő termetét; arany haja hosszúan fűrtökben omlott vállaira. A befalazott oltár előtt jelent meg, s sokáig maradt mozdulatlanul az oltár előtt. Majd körüljárta a mecset belsejét. Mikor körutját befejezte, az ajtók zajtalanul tárultak föl s a fehér asszony kilépett a templom udvarára. Rémitő zsvaj, szárnyecsattogás, kínos nevetés, fogcsikorgatás, csontkezek csörgő tapsa fogadta a természetfölötti, elbűvölő jelenséget. Néhány pillanat múlva csend lett; a halotti némaságban a csodás lény háromszor megkerülte a mecsetet s azután a temetőbe ment. A sirok fölé hajolt, félretolta a sirok elzáró kölapot, leereszkedett a sírba s lent a mecset meggyújtotta. A sírből kikelve a temetőt szegélyező folyóhoz sietett s megfürdött hajjaiban. Fürdés közben haja tulvilági, a halandó szemek előtt soha nem látott fényben ragyogott. Mikor betelt a habok csókjaival, visszatért a mecsetbe, felment a minaret erkélyére és háromszor körüljárta a karcsu tornyot. Majd megállt s a Jantra túlsó partján emelkedő Trepevic magaslataira szegezte tekintetét, oda, ahol valamikor a bolgár csarok templomtornyának aranyozott keresztjei nyultak az ég felé. Csak hajnal hasadásakor tűnt el.

A bolgár, a ki a hasadó hajnal pirjában megpillantotta az égi nő alabstrom fehér arcát,

boldog volt. Tudta, hogy munkájában szerencsés lesz. De az igazhívő muzulmán megnémult, vagy megvakult, ha a tirnovai fehér asszonyt meglátta.

Mig a minaret állt, a fehér asszony rendesen megjelent. Félve, remegve, nehogy az igazhívő mohamedán vallásos érzelmét megsértse, szemlesütve, nehogy tekintetével a szent helyet megszenteltelennítse, haladt el a bolgár a mecsetét alakított székesegyház előtt. Csak mikor a fehér asszony napja volt, akkor nem gondolt az elnyomott hatalomra, akkor nézett föl a minaretre, epedve várva a csodás jelenséget.

Hü öre volt a teke dsamiának, így neveztek a mecsetet, a seik effendi. Különös tekintélynek örvendett ő az igazhívők között. Beszéde gazdag volt keleti képletekben; ellenségeivel szemben ravasz, életmódjában aszkéta volt. Jövendőlésetben, álomfejtéseiben vakon hittek, orvosi tudományának, ki tudja mért, mesés híre járt.

Egyszer a görög főpap küldötte látogatta meg, hogy valamit megtudjon tőle. Szíves fogadtatásban részesült, együtt ebédelt a seikkel, megnézték a mecset belsejét, de abból, a mit a küldött látott és hallott, senki semmit sem tudott meg. Örülten távozott a seik lakásából. A hitetlenek azt beszélték, hogy a seik megnémítte vendégét.

Az örült éjjelenként ott kóborgott a mecset körül. Esőben, viharban, fagyban ott állt órák hosszáig a sekrestyével, vagy a minarettel szemközt.

Az oroszok 1877. június 25-én elfoglalták Tinovot. Ezóta a mesét csak gyerekek hallják, lehet, hogy egy évtized múlva már könyvekből lehet olvasni.

a jogkereső közönséget is érdeklik; sőt mihez tartásuk végett ismernők szükséges is.

Ennél fogva nem tartottam feleslegesnek, ha ezen szabályoknak azon részét, — melyek a közönséggel való érintkezés módját állapítják meg, a közönséggel ezen az uton ismertetem meg.

Ezen szabályzat 7. §-a értelmében a járásbírósnak eddig fennállott ígatói és kiadói hivatalok beszünttetettek, s helyébe jegyzői irodák állítottak fel, — nevezetesen a vezetés alatt székesfehérvári kir. járásbírósnál két ily iroda állították fel.

Ezen jegyzőkönyvi irodák lesznek hivatalva, hogy a felektől az irásbeli beadványokat átvegyék, s ügyeik állásáról felvilágosítást adjanak.

Mint hogy az egyes bírák ügyei a jegyzői irodában külön kezeltek, a felek csupán azon jegyzői irodában kaphatnak ügyök állására nézve felvilágosítást, a mely bíróhoz a jegyzői iroda beosztva van. Tehát azon jegyzői irodában, a hol valamely bírónak ügyei nem kezeltek, a fél semmiféle felvilágosítást nem kérhet, sem beadványt be nem adhat.

Hogy pedig mindegyik jogkereső megtudhassa azt, hogy melyik jegyzői irodában végezheti teendőjét a hivatkozott rendelet 11. §-a értelmében egy hirdetményi táblán s minden iroda ajtaján ki lesz függesztve, az ügyeknek azon csoportja, a mely azon iroda kezelési körébe tartozik.

Szükséges tehát, — hogy minden fél mielőtt beadványt beadni akar, vagy felvilágosítást kérne, a jegyzői irodák ajtaján levő hirdetményt olvassa el.

A jegyzői irodák a felek részére a hivatalos órák nem minden idejében, hanem a rendelet 13. §-a értelmében csak bizonyos, a járásbírósság vezetője által előre meghatározandó időben lesznek nyitva.

Ennek folytán tekintettel a járásbírósság ügyforgalmára akként határozom, hogy az irodák a felek részére hétköznap délelőtt 10-től 11-ig, délután pedig 3-tól 4-ig lesznek nyitva. Ezen időn túl sem értesítés nem adatik, sem beadvány el nem fogadtatik.

Azonban a hivatalos órák alatt délelőtt 8-tól 12-ig és délután 2-től 5-ig a felek a beadványokat az erre rendelt „gyűjtő szekrényben, mely a járásbírósság épületében (a folyosón) lesz alkalmazva, behethetik.

Ezen gyűjtőszekrényből a beadványok a hivatkozott rendelet 18. §-a értelmében naponta kétszer nálunk délelőtt 3/4 12 órakor s délután 3/4 5 órakor fognak kitéteni, s a beadás ideje ezen időponttól számítatik.

Oly iratot, mely mellett pénz fizetettik be, vagy érték tárgy tétetik le a jegyzői iroda nem, hanem csupán a járásbírósság vezetője fogadhat el.

Mint hogy az irattárba a fenti határnapon tul (Május 1.) csupán azon iratok helyeztetnek el, melyek teljesen befejeztettek, vagy fél év óta szünetelnek, a folyamatba levő ügyekre nézve a felek nem az irattárban hanem a jegyzői irodában nyerhetnek felvilágosítást.

A jegyzői iroda s az irattár kezelője csupán az ügyfeleknek engedheti meg az iratok megtekintését s lemásolását.

Jogutódoknak az ügyfelek beleegyezésével harmadik személynek és jogi érdekeltégüket igazolóknak az iratok megtekintésére és lemásolására csupán az illető bíró, vagy távollétében a járásbírósság adhat engedélyt; tehát az irattárnak nem.

A vezetés alatt kir. járásbírósnál 1898. évi május hó 1-től kezdve december hó 31-ig szóbeli keresetek, kérelmek, nyilatkozatok, büntető panaszok minden héten vasárnap s ünnepeket kivéve szerdán és szombaton d. e. 9-től 11-ig vétetnek fel, s ezen napokon a felek ügyök tárgyalása végett idézés nélkül is megjelenhetnek.

A kezelésre vonatkozó panaszok a járásbírósság vezetőjéhez intézendők; ezen felül minden irodában panaszkönyv van kitéve.

Végre közlöm, hogy akként intézkedtem, miként a I. számú jegyzői iroda a járásbíró és

Chapó Gyula albiró, a II. jegyzői iroda pedig dr. Zaáry József és Schilling Ede albiró ur ügyét fogja ellátni.

Kelt Székesfehérvárott, 1898. évi április hó 16-án.

Gazdy, kir. járásbíró.

HIREK.

— **Templom szentelés.** A pilis-csabai lazarista rendház és templom, mely megyés püspökünk költségén épült, e hó 24-én, vasárnap fog ünnepélyesen felszenteltetni. Az egyházi szer-tartást dr. Steiner Fülöp me yés püspök szemé-lyesen végzi.

— **A ciszterciaták jubileuma.** A szé-kesfehérvári katolikus főgymnasium a ciszterci rend nyolczszáz éves fennállásának emlékére folyó évi április hó 30-án délután 4 órakor, a tanintézet dísztermében *öröm-ünnepet* rendez. Az öröm-ünnep sorrendje a következő: Gluck: Hymnus. Dr. Vass Bertalan tanár vezetése alatt előadja az ifjuság vegyeskara. Chopin: Nocturne (es-dur). Zongorán előadja: Nagy László III. o. tan. Rosty Kálmán: Szent Bernát. Szaválja: Vass József papnövendék, VIII. o. t. Leybach: Travata. Zongorán előadja: Havranek József VIII. o. t. Szent Bernárd élete és kora. Felol-vassa: dr. Piszter Imre a budapesti ciszt. pap-novelő igazgatója. Dr. Vass Bertalan: Cantate, vegyes-, gyermek- és férfikarra. Szerző veze-tése alatt előadja az ifjuság ének-kara. Beetho-ven: Zongoránégyes, op. 16. Előadják: *Schwarz-bach* Flóra k. a. (zongorán), *Kneifel* Ferencz (hegedűn), dr. *Lauschmann* Gyula (mélyhegedűn), dr. Vass Bertalan (gordonkán.) Bedő József: Az estharangok. Dr. Vass Bertalan vezetése alatt előadja az ifjuság vegyeskara. — Belépti-dij: egy forint. Jegyek *Salávik* Zsigmond (Sze-kerák és Hornyánszky) kereskedésében váltha-tók. A bevételt a főgymnasiumi ének- és zene-iskola javára fordítják. Az ünnepélyre meg-hívókat nem küldenek.

— **Áttérés.** Lélekemelő ünnepnek volt tanuja *Duna-Adony* lakossága Fehérvásárnapon. E napon tért ugyanis vissza a kath. egyházba szive sugalmát követve *Mester* Zsuzsanna. A keresztanyai tisztet *Zichy* Nándor grófné vál-talta el. Az áttérőt szép beszéd kíséretében *Csöngvény* Gyula káplán vette át.

— **Szorgalmas műkedvelők.** A vén színház épület régen látott fulai között olyan vidám társaságot, mint a mely mostanába keresi fel nap-nap után. A Vörösmarty kör állandó műkedvelő társasága tartja most próbáit s *Vértessy* József főrendező buzgolkodik velök, hogy a legközelebb megtartandó előadások mentől fényesebben sikerüljenek. Nincs is két-ség ez irányban. Hiszen valóságos művész-gárda van együtt s egész joggal mondotta egyik ismerősünk az egyik próba után: „Ha *Vér-tessy* József felakarja építeni az ő rég óhaj-tott kaszinóját, csak kérje meg a műkedvelő társaságot, hogy menjen el vele művészi kör-utra, nemcsak diadalt fognak aratni minden felé, de az őzig anyi pénzt összejárszanak, hogy akár két kaszinót is felépíthet.“ — Nincs is ebben a kijelentésben semmi nagyítás. A mi műkedvelőnk olyan egybevágó előadással fog-ják meglepni közönségünket, hogy arra első színművészeink is büszkéek lehetnek. — Egye-lőre nem árulunk el a kulissza titkaiból többet csak azt, hogy a három előadást május hó 6., 7. és 8-án fogják megtartani. Legközelebb azon-ban egy kis leleplezésekkel is szolgálunk a szereplő egyéniségek művészi képességeiről, kü-lönösen pedig a szereplő szép hölgyekről, a

kik annyi koszort fognak kapni ezen a három napon, hogy más részére nem is lesz virág ezeken a napokon Székesfehérvárott. — A közön-ség tájékoztatására megjegyezzük, hogy *Jegyeket előjegyezni nem lehet*, hanem azokat valószínűleg április 28-ikától *Salávik* Zsigmond üzletében árusítani fogják. Ez intézkedéssel eleje lesz véve annak, hogy a mult évben előfordult kelle-metlenségek ismétlődjenek.

— **A papnöveldé-utca.** A belvárosi utcák közül egyetlen utca sem érzi talán olyan régen a szabályozás szükségét mint a papnöveldé-utca, s egyet sem lehet olyan könnyen és olcsón szabályozni mint ezt. A város és a püspök megbízottja, *Krencz* Ignác kanonok között folytatott tárgyalásoknak, mint értesülünk, az lett az eredménye, hogy a pap-növeldé utcazi udvaráért a város átengedi a megyeháztéren levő kis sétakertet, a melyet eddig is csak sétátérnek neveztek, de a sétálásra valóban nem használta senki. Hogy azonban a papnöveldé szépségében ne veszítsen semmit, mint értesülünk a kis sétahelyet díszes vaskerítéssel fogják bekertelni.

— **Vérhosszu.** Hogy mennyire elvakítja néha a különben legbékésebb természetű embert is a gyűlölet, élénke példázza az eszt, a mely a napokban játszódott le *Csákerény* községben. Nem volt éppen jómódu ember ifj. *Denke* János, de szép kis gyermekének csengő neve-tése feledtette vele a szegénységét és boldog-nak érezte magát mindaddig, míg egy szomorú esemény megfosztotta attól is, a min kívül semmi gyönyörűsége nem volt sem neki, sem feleségének ezen a világon. Nem tudni, hogy esett, — a jó Istenen kívül egyéb látója nem volt — egy napon véres fővel hozták haza a kis gyermeket. Sem szava, sem mosolya nem volt már kicsi családjának, hideg volt egészen. Hiába siratták, keltegették, gyenge kis testéből elszállt volt a lélek. Azt beszéltek, hogy *Mester* Péterné dobta agyon kövel s az maga sem ta-gadta, — véletlenül történt. Hát hiszen mindenki elhitte, ugyan ki is bánánta akarva az ilyen ártatlanságot?! — Csak *Denke* János nem tudott belenyugodni sehogy. Meggyűlölte a *Mester*-familiát az időtől fogva s két hosszú esztendő alatt a gyűlölet bosszuvágygyá mérgesedett a szívében. Csak alkalomra várt, hogy beleköt-hessen valakibe azok közül, a kiket az ő élete megrontóinak tartott. — A mult egyik napján összeszólkalkozott az öreg *Mester* Péterrel s az indulat hevében földre gázolta a boldogtalan embert és addig ütötte-verte, míg az összefutott szomszédok ki nem vették kezei közül, meg-tépve, összetörve. *Mester* Péter most a kapott sérülések következtében élet-halál közt lebeg, *Denke* ellen pedig megindították a vizsgálatot.

— **Szomorú öbrédés.** *Kuhn* János kajá-szó-szent-péteri lakos jól végezvén dolgát, *Pás-mándon*, ősi szokás szerint eszardába tért, hogy erőt gyűjtsön a haza való ballagására. Ugy látszik kellenél többet vett be a jóból, mert inkább derőtlenedett tőle. Hogy esett, hogy nem, a sátn rendelt melléje egy utitársat a hossz-ujju *Vágyóczi* Mihály képében, a ki azonban csak addig támogatta a ködös fejű férfit, míg az a nehézkedés törvényei szerint egész hosz-szában elterült az uton. Akkor előkereste *Kuhn* János 60 frjtát és az alvót magára hagyva to-vább ment. Emberünk másnap magához térvén, zsebéhez kapott, a hol azonban pénz helyett csak kietlen ürességet márkolászott. Esétéről nyomban jelentést tett odahaza és sikerült is a sötét tettet *Vágyóczi* rábizonyítani. A lo-pásról az ügyesség értesítettet.

— **Az ügynök halála.** *Szelényi* Bertalan megbízás nélkül szűkölködő ügynök szegény volt; de becületes. Legalább azt írta fölébe *Telegdi* Armin a *Herrgloz* cégnek Bécsbe, hova faczér barátját ügynöki minőségben aján-lotta. A cég kapott az ajánlaton és *Szelényi*

ntazó lett; vajban. Valahogy azonban pénzre lett volna szüksége, még pedig többre, mint a mennyit Herrglotzék provízió fejében juttattak. Kapta magát, egymásután több megrendelést tett a czégnél s a levelek alá nem a saját, hanem Telegdi nevért írta, lehet, hogy merő szórakozásból. Am a turpiság csakhamar kiderült és Szelényi törvénybe idézték s el is marasztalták. Két hét fogságot ötven forint pénzbírsággal nyolcszáz mérték szegény fejére, azonkívül kötelezték holmi vajfélék árának megtérítésére. Az ítéletet most a III-ad fokú bíróság is megerősítette.

— **Közigazgatási ülés.** Fejérvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt Fiáth Pál báró főispán elnöke alatt ülést tartott. Jelen voltak: *Huszár* Ágost alispán, *Szűcs* Arthur főjegyző, *Balassa* Sándor és dr. *Balassa* Imre aljegyzők, *Heinrich* Lajos tiszti főügyész, dr. *Hattyúfy* Dezső árvaszéki elnök, *Plossek* Ferencz kir. pénzügyigazgató, *Quirini* Gusztáv kir. főmérnök, dr. *Varga* Zsigmond tiszti főorvos, *Ujházy* Sándor kir. ügyész, gr. *Festetic* Bennó kir. tanfelügyelő, *Koller* Pál közgazdasági előadó, *Detrich* Zsigmond, *Kenessy* Gyula, dr. *Pajsa* Gyula, *Szűcs* Sándor, *Koller* Tivadar, dr. *Szűcs* Jenő, *Vértessy* József, *Molnár* Béla és V. *Végh* István bizottsági tagok. A főispán megnyitja után *Huszár* Ágost alispán terjeszti elő jelentését, a mely szerint az elmúlt hónapban a megye területén semmi nevezetesebb dolog nem történt. *Molnár* Béla kérdést intéz a csikvári-ut melletti ürgödrökre vonatkozólag s azt indítványozza, hogy ha a város idejében nem intézkedik, írjon fel a vármegye a miniszterhez. A főispán megnyugtatta a felszólalót, hogy a városi közigyűlés kiadta már ez ügyet a mérnöki hivatalnak, a mely bizonyosan idejében intézkedni fog. — A vaáli főszolgabíró jelenti, hogy a bicskei vasút építésénél dolgozó nagy számu munkásnép veszélyeztetni a környék közbiztonságát s ezért kéri a bicskei csendőrszaporítását, Alcsuthon pedig egy új csendőrszaporítását. Az utóbbi kérés már ugy is megtörtént, a bicskei csendőrszaporítására vonatkozó kérést pedig pártolólaj terjesztik föl a miniszterhez. — A czecei zsidó hitközség több tagja a közigazgatási bizottsághoz kérvényt adott be a legutóbbi rabbi választás ellen, miután lealázónak tartották, hogy a szomszéd községbeli rabbival 250 frt évi fizetésért látásuk el a rabbi teendőket s inkább azt óhajtanák, hogy visszatérjenek a régebbi állapotokhoz és anyakönyvvizetők tartanak. Miután a választás a törvényes formák között történt, a kisebbségnek eme kérését a közigazgatási bizottság elutasította. — Ezek után az egyes jelentéseket olvasták fel, a melylyel az ülés véget ért.

— **Az idők jele.** Hej! hol vannak azok az arany-idők, mikor így jól végzett munka után tele tiz akókat gurgitottunk lefelé a lejtőn! Így sóhajtottak föl bizonyára a régi híres betörők szerény epigonjai, a kik e hó 14-ének virradóján *Hostási* József és *Kondor* Andrásné fülei lakosok szőlőjében betörést eszközöltek, de értékesebb zsákmány hiányában, kénytelenek voltak csupán holmi szerszámok elemelésére szorítkozni. Bizony, szomorú dolog, ez tisztelt ismeretlenek! Hanyatlunk, irtózatossá, megdöbbentő módon hanyatlunk, de annyira, hogy valóban, már lopni sem érdemes. — A családott betörők némi csekély kárpótlásul bizonyos tépelt ruhadarabokat hagytak működésük színhelyén, melyek talán csak nem fogják nyomra vezetni a derék csendőrséget.

— **Lóvadász.** A nyitramegyei gazdasági egyesület által minden évben május hó első hétfőjén s az előttevaló vasárnap délután rendezni szokott nemzetközi nagy lóvadász Ersekújvárott, (budapest-bécsi vasúti fővonal) a folyó 1898. évben május hó 1-én délután és 2-án tartatik

meg. Az ersekújvári vásárok Magyarország legkeresettebb lóvadászjai. A legkitűnőbb hazai tenyésztők itt szokták eladni lovaikat. A vásárra hozottlovak száma rendszeresen meghaladja a 3000 darabot. Kaphatók itt betanított négyes és kettős uri fogatok, háti lovak, igás lovak és különböző kora csikók. Lakások és istállók az ersekújvári rendőrfőkapitányi hivatalnál rendelkezhetők.

— **Gyilkos zivatar.** *Simon* János mányi napszamos ember munkáját végezvén, nyugodtan tartott hazafelé e hó 12-én este többbedmagával a szomszéd *Esztai* pusztáról. Utközben utolérte őket a vihar és társai futva igyekeztek mielőbb fedél alá kerülni. *Simon* János azonban törődött öreg ember lévén, nem tudott velük tartani, s így esett, hogy szegény ott lette halálát a megáradt patakban. Másnap keresésére indultak, de csak holttestére akadt a falujabeli *Ács* János. Nagy részvétellel temették el.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon ismerőseink és jóbarátaink, kik drága jó édes anyánk özv. *Námesy* Ferenczné temetésén megjelentek és mérheterlen fájdalomokat szíves részvétükkel bármilyen módon is enyhítették, fogadják ez uton is szívből fakadó hálás köszönetünket. A megboldogultnak gyászoló gyermekei.

— **Gyámoltalan ember lehet Barcsa** József zámos-utcai lakos, kit a minap felesége és fogadott leánya alaposan helyben hagyott. Családfői tekintélyeinek helyreállítása végett a rendőrséghez fordult, a hol felvilágosították a felől, hogy az önvédelem bizonyos esetekben teljesen jogosult. Különben a harciasas amazok lecsillapítására az egész befolyásukat érvényesítik, hogy ez azonban mennyiben fogja családi nyugalomát biztosítani arról a szepegő Barczát nem nyugtathatták meg.

— **Véres verekedés.** Ugy látszik a tánciakban nagyon sok az ősi virtus, mert csak a mult lapunkban adtunk hírt arról a nagy csatározásról, a melyben a betörő cigány karavánt széjjel verték s ma már megint a tánciak vére szórakozásáról értesít levelezünk. A eset részletei a következők: *Főveny* pusztán jelenleg borsodmegyei munkások dolgoznak, a kik közül nyolczan *Balassa* János uradalmi csősz kíséretében bementek táncra mulatni s a Bandiféle korcsmában idogáltak. A fővenyiek mulatozásról értesültek a Weisz-féle korcsmában mulató tánci legények s közülök *Harkán* József azt üzentette át a Bandi-féle korcsmába:

— Mondjátok meg, azt üzenem a fővenyieknek: meglesznek verve!

Az üzenetet megkapták a fővenyiek, de sokkal jobban érezték magukat semhogy ez a fenyegetés mulatozásukban zavarta volna. S akár csak Spanyolország Amerikával szemben, büszke önérettel utasították vissza e hadüzenésben rejlő fenyegetést. Mikor már beesteledt a fővenyiek meglegelték a mulatozást s hazafelé indultak. Előbb azonban *Balassa* János, *Molnár* János, *Fügedi* István és *Lévay* István átmentek a Weisz-féle korcsmába szivart vásárolni. Mig a szivarok között válogattak *Balassa* János megpillantotta a hadüzenetet küldő *Harkánt*, a ki egy korcsmaasztal mellett kártyázott. *Balassa*ban is jó adag magyar virtus lévén, no meg egy kissé az ital is izgatta s nem állhatta meg, hogy oda ne szőljon *Harkán*hoz:

— Hát aztán, miért akartok ti bennünket megverni?

Harkán, a kinek a kártya sem kedvezett, e kérdésben önérette elleni merényletet látott. Nem szóló semmit, csak felkapott egy kezeügyében levő vasbotot s azzal *Balassát* egy fejbe vágta, hogy annak arczát azonnal elborította a vér. A fővenyiek erre zárt sorokban megrohanták a tánciakat, a kik azonban szerteszt szaladtak. Mielőtt azonban a fővenyiek kimosták

volna vérvő társuk fejesebét, az időközben fel-fegyverkezett tánciak körül fogták őket s dö-rongokkal vasvillákkal a fővenyieket véresre verték. A nagy harcban *Kenyeres* István tánci lakos forgópisztollyal lövöldözte a fővenyieket. A borzasztó vérengzést a községi előljáráóság birta csak közbeleptével beszüntetni, akkor azonban már a tánciak ugyancsak emlékezetesessé tették e napot nem csak a fővenyiekre de saját magukra is, mert most majd az ügyesség fogja őket virtuskodásukért kérdőre vonni.

— **Veszedelemes ember** híreben áll *Majsai* János tobak-utcai lakos. Csak nem rég itélték el lopás miatt, mely ügye ez időszert fölbe-bezést alatt áll s most megint megünyilatkozott garázda természetű. E hó 18-án erősen hajbakapott a feleségével s ha a szomszédok segítségére nem jönnek talán komolyabb baj történt volna *Majsai* nagyobb öröme, a kinek leg-forróbb vágya az, hogy életének hátralevő napjait csendes elvonulásban, a dityuban tölthesse. — A rendőrség csendháborítás miatt fogja egyelőre pártfogásába venni.

— **Ribillió.** Tudvalevőleg a bornak más-más emberekre különböző hatása szokott lenni. Vannak emberek, a kik beruggott állapotban egészen birka módon viselkednek; vannak ismét, a kik ilyenkor összecsofolnak a tulajdon anyósukat; de az olyanok sem éppen ritkák, a kik valóságos oroszlan virtut éreznek magukban. Ez utóbbi kategóriába tartozik *Apostolovics* György rácz-utcai lakos is, a ki e hó 18-án este élénk utcai tüntetést rendezett józan állapotú polgártársai ellen. Természetesen az lett a virtuskodás vége, hogy a derék embert a rendőrség vette oltalmába, a hol a rászabott négy nap alatt elég ideje lesz a vig murinak szomorú epilógusa felett elmélkedni.

— **Hajléktalan kutya.** Mint az Sz. és V. írja, egy vöröstarka jegynélküli „him“ (!) vadászba találtatott. Mivel hogy a nevezett állat illetőségére nézve nem tudott nyilatkozni, a rendőrség egyelőre fogva tartja.

Közigazdaság.

* **Állami vasgyárak eladása.** Egy idő óta a legkülönbözőbb hírek járnak a *dösgyári* vas és acélgyár, valamint az államvasuti gépgyár eladásáról, illetve az ipartelepeknek a kereskedelemügyi tárca keretéből a pénzügyi tárca keretébe való áthelyezéséről. A kérdésre vonatkozólag irhatjuk: Az állami vasipartelepeknek a kereskedelmi miniszteriumtól a pénzügyi tárca keretébe való áthelyezése megkorántsem befejezett tény. A terv a két miniszterium vitás kérdése. A kereskedelemügyi miniszterium elakarja adni a telepeket, a pénzügyi miniszterium pedig csak a kezelést akarja reformálni, de állami rezsaiben megtartani. Az óriási üzlet átvételéért két csoport versenyez. Az egyik rimamurányi vasműrészvénytársaságnál érdekelt bankok által alakított konzorcium, a másik a magyar hitelbank által alakítandó csoport, a mely tagjait a rimamurányinál nem érdekelt intézetek és a külföldi tőke képviselőinek töréből állítaná össze. Az előbbi csoport már meg is indította a díszkrét tárgyalásokat a kormányval. De a kereskedelemügyi miniszter vonakodik e csoporttal az üzletet megkötni, mert nem akarja, hogy az osztrák vasipar mintájára, a hol az egész vastermelés a legújabb fuziók és kartelek óta egy kézbe került, Magyarországon is föltétlen monopólium álljon elő az állami gyáraknak a rimamurányi vasműrészvénytársaság kezébe kerülése által. Azért sokkal valószínűbb, hogy a hitelbank csoportja fogja a vasműveket átvenni. Csakhogy a pénzügyi kormány is átakarja venni a telepeket s arról a két rasszortnak meglehetősen kiélestedt vitája van. Ha a pénzügyminiszternek a kereskedelmi kormány vonakodása ellenére sikerül átvennie az állami telepeket, akkor a telepek igazgatója *Graensenstein* Béla államtitkár lesz, a ki nem mint magánvállalati igazgató, hanem, mint az állami vasipartelepek nevezett igazgatója akar régi foglalkozásához visszatérni.

Ha azonban a telepek átvétele nem történik meg a kereskedelemügyi miniszter a magánvállalkozás kezeibe adja őket, akkor a vasgyárak igazgatójúl Vörös László államtitkár van kiszemelve. A kérdés tehát ez idő szerint a két reszort vizsgálódásának miként való eldőlésén fordul s a legközelebbi időben dülőre fog kerülni.

* A magyar aranybányászat föllendülése. *Selmeczbányán* nemrég egy régi, már több, mint száz év óta elhagyott tárnában több kiló súlyú tiszta aranyat leltek, a miből azt következtetik, hogy ott gazdag aranyér van, melynek terjedelme azonban még meg nem határozható. A lelet beavatott körökben nagy feltűnést okozott, az esetet azonban egyelőre titokban tartják. *Körmöczbányán* is már a legközelebbi időben újra fellendül az aranybányászat. Itt ugyanis az utolsó tárnát, melyben még aranyérczet találtak, néhány év előtt vízöntővel hosszú csatorna segítségével a tárnában levő vizet a Garam folyóba fogják levezetni s a tárnát kiszáritják. Mivel pedig a csatorna elkészítése már befejezéshez közeledik, az arany kiaknázása, melyhez nagy mennyeket fűznek, nemsokára ismét megkezdődik.

* *Novella az erdőtvörvényhez.* A képviselőház földmívelési bizottsága gróf *Behlen* András elnöke által szombati ülésében, melyen a földmívelésügyi minisztérium részéről *Darányi Ignác* miniszter és *Kiss Pál* államtitkár volt jelen, tárgyalás alá vette a községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és a volt urbéresékek osztatlan tulajdonában levő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról szóló törvényjavaslatot. — A tárgyalás során *Darányi* miniszter kiemeli, hogy a törvényjavaslat benyújtását különösen az a körülmény tette szükségessé, hogy ámbár az erdőtvörvény már husz év óta fennáll s a gyakorlat által teljes igazolást nyert, mégis bizonyos nagymérvő erdőpusztításokat nem csak nem sikerült megakadályozni, de a kormány csak akkor nyert azokról tudomást, a midőn már megtörténtek. Az állami kezelés csak annyit jelent, hogy a szakszerű erdőkezelési teendőket állami közegek végzik, de a magánjogi igények egyáltalán nem érintettek. *Kubinyi* Árpád indítványozza annak kimondását, hogy a törvény csak a közigazgatás államosítása vagy adózási rendszerünk reformja után lép életbe; ha pedig előbb lépne életbe, mondassék ki, hogy az erdőbirtokosokra nagyobb teher nem róható, mint a mennyit jelenleg kötelesek viselni. *Kubinyi* György ugyanezen irányban kér fevilágosítást. *Darányi* miniszter utal arra, hogy a törvényjavaslat rendelkezései biztosítják azt, hogy öt évig a birtokosok terhei nem lesznek az eddigieknél nagyobbak. *Semsey* László felszólalására megjegyzi a miniszter, hogy ugyanily értelemben fog a házban is nyilatkozni. A bizottság ezek után általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot s áttérvén a részletes tárgyalásra, a törvényjavaslat paragrafusait is elfogadta néhány módosítással.

* A saccharin behozatalának kitiltása. A mint értesülünk, már a legközelebbi időben várható a saccharinnal való kereskedelem korlátozását célzó törvényjavaslat benyújtása. A kilátásba helyezett törvényjavaslat tudniillik nemcsak a saccharinnak behozatalát tiltja el, hanem eltiltja annak eladását, sőt, még a saccharinnal előállított élelmiszerek eladását is. Mivel e törvény életbelépése után a saccharint nálunk csak orvosi és vegyszeti célokra fogják használhatni, tanácsosjuk, hogy már most is elővigyázattal kell lenni a saccharin beszerzésénél és mindenestre célszerű nagyobb mennyiségek bevásárlásától óvakodni. Mert ismeretes dolog, hogy mennyire eljert nálunk is, illetve a monarchiában a saccharin használata, természetesen a cukorfogyasztás rovására. E szempontból a saccharin tilalmazását szükségesnek tartjuk magunk is.

UJ KÖFARAGO-ÜZLET és SIRKŐ-RAKTÁR MEGNYITÁS!

Alulírott van szerecsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy **Sz.-Fejérváron, Zöldfa-utca 9. szám alatt** egy minden igényeket kielégítőleg felszerelt teljesen új

kőfaragó-üzlet * * * * * * * * és sirkő-raktárt

rendeztem be. — 17 évig a legjobb hírnevű üzletben mint munkavezető működtem, mely idő alatt szerzett bő tapasztalataim, ugy az izlés, valamint a munka kivitele tekintetében elég kezeségül szolgál, hogy a n. é. közönséget teljes meglegedésükre kiszolgálhassam.

Elvállalok minden e szakmába vágó **kő-, képfaragó és épület-munkákat, sirkővek készítését és felállítását**, különféle bel- és külföldi márványból, ugy **Granit, Sienit és Labrador**, valamint termés és homok kövekből **uti feszületeket** a legszebb kivitelben. — Készítek továbbá **éjjeli és mosdó** valamint **asztal-lapokat, Cararai és különféle márványból**.

Midőn mindezeket előre bocsátva magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlom, egyszersmind főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a t. megrendelőimet munkám tartóssága, jutányos ár, valamint pontos kiszolgálás által teljesen kielégítem.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyok

kéz szolgálati
RÁKOS FERENCZ
köfaragó mester,

Székesfejérváron, Zöldfa-utca 9. sz.

TÖGL IMRE

LEMEZ-ÁRU GYÁRA, SZÉKES-FEJÉRVÁR.

Van szerecsém a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, hogy 2 év óta fennálló

Gazdasági gép és lemez-áru gyáramat

Budai-ut 29. szám alól a volt Schlammdinger Alajos-féle helyiségből saját telepemre az indóház melletti volt **SZEGGYARBA** helyeztem át. Hol is azt teljesen újonnan úgy rendeztem be, hogy felvehetem a versenyt az összes hasonnemű gyárakkal.

Üzletemben a lakatos és építkezési ipar minden ágába vágó **mű- és vas-munkák** pontosan és szakszerűen készíttetnek el. Elvállalok mindennemű **gép-javításokat, telefon és villámhárító felszerelést, rácszat, diszvakapuk és sirkorlátok elkészítését**. Ajánlom továbbá a nagyérdemű közönség becses figyelmébe **dus raktáramat**. Hol is **gazdasági gépek, kénégezők, permetezők, tűzhelyek, a legjobb beállítású ekék, fa és vas gerendellel, kis gazdák és urodalmak részére** általánosan raktáron tartatnak.

!! Kedvező fizetési feltételek !!

Arjgyezék és költségvetés kívánatra ingyen szolgáltatni! Magamat az n. é. közönség b. figyelmébe ajánlván maradok tisztelettel

TÖGL IMRE.

BUTORVÁSÁRLÓK FIGYELMÉBE!

SIMON LAJOS

asztalos és kárpitos butorraktára,

SZÉKESFEJÉRVÁR, Kossuth-utca 6. szám (a posta átellenében.)

Ajánlja a n. é. helybeli és vidéki közönségnek saját készítményű butoraival berendezett üzletét, hol **dus választékban** kaphatók fényezett és matt **háló-, ebédli és szalon szoba butorok**, továbbá

Diványok és ottományok

mindenféle alakban. Képek, fali és pipere tükrök, márvány és falappal. Ebédli és nádszékek, függönytartók, matraczok, lószőr és tengerifüvel tömve — a legolesőbb árban kaphatók. — Továbbá elvállal mindennemű **asztalos és kárpitos munkák javítását és átdolgozását, új butorok készítését a legújabb divat szerint**. Ugyazint **ruganyos matraczok és rolleták készítését**

a legjutányosabb áron gyorsan és pontosan teljesít.

SZABÓ ÜZLET

Székesfejérvárott, Kossuth-utca 4. szám alatt.

Alulírott ajánlja a nagyérdemű közönség becses figyelmébe **dus a n berendezett raktárát**

hazai, angol, francia és brüni szövetekből.

Készít

katonai, papi és polgári öltönyöket

a legjutányosabb árért s a legutolsó divat szerint.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Szirkovits András u. S. M.

NAGY MEGTAKARITÁS!

Mindennemű ócska

ajtók és ablakok

méret után, befalazásra teljesen elkészítve olcsón kaphatók

Eister Izidor és Fia

építési asztalosoknál,

BUDAPEST, Nádor-utca 61. szám
a Lipót-körút sarkán.

A magy. kir. szabadalm.

OSZTÁLYSORSJÁTÉK

főelárúsítása

SZÉKES-FEJÉRVÁROTT.

Van szerencsém a tisztelt közönség b. tudomására hozni, hogy oly szerencsés voltam a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúsítását megnyerni.

Ezáltal abban az előnyös helyzetben vagyok becses vevőimmel szemben, hogy gyors és pontos kiszolgálásban részesíthetem. A második sorsjáték tervezete az elsővel minden pontjában egyezik.

A 100.000 sorsjegy közül biztos hogy 50.000 nyer. Első húzás május hó 11. és 12-én veszi kezdetét.

Miután az érdeklődés nagy és már is sok előjegyzés történt nálam, ennél fogva figyelmeztetem a n. é közönséget, hogy előjegyzéseit esetleg megrendelését minél előbb eszközölje, mert a készlet általában nem nagy és könnyen megtörténhetik, hogy a legnagyobb szerencse a késés által siklik ki a kézből.

Teljes sorsjegy ára:

1/1	1/2	1/4	1/8
80	40	20	10 frt.

Hat osztályban pedig:

1/1	1/2	1/4	1/8
6	3	1.50	75 kr.

Teljes tisztelettel **REICHARD MÓR,**
dohány-nagyáruda.

Számok, körlevelek és árjegyzékek tisztán és csinosan!

ALAPÍTTATOTT 1871.

SZÁMMER IMRE
könyvnyomdája (gőzerővel)
KÖNYVKÖTÉSZETE
ES LEVÉLBORÍTÉK-GYÁRA

* SZÉKESFEJÉRVÁROTT. *

Készít minden néven nevezendő
KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT.
Raktárt tart kész nyomtatóanyagból:

Városi és községi előjárók és árvaatyák számára. Szolgabírói hivataloknak. Ügyvédek, járásbírók és végrehajtók részére. Róm. kath. és ref. lelkesi hivatalok számára. Takarékpénztárak, segély-egyletek, kaszinók és olvasókörök részére. Uradalmak, bérlok és gazdák számára. Gyógyszertár tulajdonosok részére. Kereskedők, iparosok és ipartársulatok számára. Szállodatulajdonosok és vendéglősök számára.

Továbbá:
ÍRÓPAPIROK, LEVÉLBORÍTÉKOK és LEVÉLPAPIROKBÓL
nekikülben

IRODAI SZEREKBŐL:
tinták, írónok, valódi acél- és réztollak tollnyelék, peccsívraszkok s több effélékből jutányos árak mellett!

Megtűrt, belépti-, cím- és látogató-jegyek diszcessen!

VENDÉGLŐS URAK FIGYELMÉBE
legújabb szerkezetű

SÖR és BORKIMÉROŐ KÉSZÜLÉKEK
egyszersmind

jégszekrények nagy jégmegtakarítással.

Ezen készülékkel egy hordó sör (Pilseni is) több napon át az utolsó pohárig jéghidegen és kristály tisztán mérhető.

Különlegesség: törvényesen védett, Universál Sör és borkiméző asztal, erős zinkbádög burkulattal mosóedénnyel, hűtőszekrényvel, ételmeműeknek stb. Kivánatra vezeték közvetlen a pinczéből. Folyékony szénsavval vagy tiszta légnomással. Csinos kivitel, olcsó ár.

Dr. WÄGNER ÉS TÁRSAI
egyesült gyárak mint betéti társaság

BUDAPEST, TINODY-UTCA 3. SZÁM, a Gizella gőzmalom mögött.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

STEININGER SÁNDOR divat-, vászon- és szőnyeg-üzletében

Székesfejérvár, (Pollák cipésszel szemben)

a tavaszi idényre a legdivatosabb női szövetek, női és gyermek felöltők megérkeztek és azok meglepő olcsó árakért adatnak el.

Vászonmeműekben szintén nagy választék.

1 vég vas vászon 30 rőfös kitűnő minőség ezelőtt	7 frt 50 kr	most 4 frt — kr.
1 " kanavász 30 " " "	" 7 frt 50 kr	most 3 frt 80 kr.
1 " Rumburgi 50 " " "	" 25 frt — kr	most 8 frt 50 kr.

Kérem a tisztelt közönség szives pártfogását, az elismert szolid és jutányos kiszolgálásról már előre is biztosíthatom.

Tisztelettel **STEININGER SÁNDOR.**

Árverés.

Folyó évi április 23-án 11 órától kezdődőleg Kislángon a gazdasági udvarban nyilvános önkéntes árverés útján a loállomány (heréltek, tenyész kanczák és csikók) eladatnak. Eladó továbbá árlejtés nélkül egy 10 lóerejű teljesen felszerelt cséplőgép és egyéb gazdasági felszerelés. Bővebb felvilágosítással szolgál

Kislángi bérgazdaság
u. p. Lepsény, Fejérmegye.

Kocsik Polgárdi vasuti állomás rendelkezésre állanak.

Mű-selyem-szövet festőde és vegyszeti ruha-tisztító intézet.

Sz. Fejérvár, Szt.-István-utca 3. sz. a.
a Sz.-István templommal szemben.

Minden e szakmába vágó ruhaneműek
UJRA FESTÉSRE + + + +
+ + + vagy TISZTÍTÁSRA

ugy a legfinomabb szőrmék, glacze keztyűk stb., csipke függönyök vagy bármilyen tárgyak elvállaltatnak.

Gyászruhák

haladéktalanul a legjutányosabb árban, felelőség mellett eszközöltetnek.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve
kész szolgálja

Papp Károly.

REINPRECHT Budai Fiume szálloda

(ezelőtt Corso szálloda)

Budapest II. ker. Fő-út.

Ujonnan átalakított és dísan berendezett
vendég szobák.

Éttermek és kávéházi helyiségek
a legnagyobb kényelemmel berendezve.

Francia- és magyar konyha. * * *
* * * Kitünő eredeti hamisítatlan borok.

Köbányai részvény-serfőződe sör.

Legjutányosabb árak. * * * Figyelmessé kiszolgálás.

Megnyitás
f. é. május 1.

Tisztelettel
Reinprecht,
szálloda-tulajdonos.

PSERHOFER J. „Vértisztító pilulái“

ezelőtt „egyetemes pilulák“ neve alatt;

ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsook csodás hatásukat észerszeresen be nem bizonyították volna.

Évtizedek óta ezen labdacsook általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszertől észlelt nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsook háziszertül ajánlottak és ajánlatnak, minden oly bajoknál, melyek a **rossz emésztésből és székrekedésből** erednek; mint **epeszavok, májbajok, kólika, vértülség, aranyér, bélitétlenség s hasonló betegségek**nél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak **vérszegénység** s az abból eredő bajoknál is, így: **sápkór, idegen-ségből származó fejfájások**nál stb. Ezen vértisztító labdacsook olyan szeliden hatnak, hogy a legcsékélyebb tájálmatok sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébbeknek, sőt még a gyermekek is minden aggodalom nélkül bevehetik.

Ezen „vértisztító pilulák“ valódi minőségükben egyedül **Pserhofer J. gyógyszer-tárában** az **arany birodalmi almához** **Singerstrasse 15. szám, Bécsben** készíttetnek. Egy doboz ára 15 darab pilulával **21 kr.** o. é. Egy tekercs 6 dobozzal **1 frt 8 kr.** A bér előleges be- küldése mellett ára bérmentes megküldéssel: **1 tekercs labdacso 1 frt 25 kr., 2 tekercs labdacso 2 frt 30 kr., 3 tekercs labdacso 3 frt 35 kr., 4 tekercs labdacso 4 frt 40 kr., 5 tekercs labdacso 5 frt 20 kr., 10 tekercs labdacso 9 frt 20 kr.** Egy tekercsnel kevesebb nem küldetik.

NB. Nagy elfordulásigüknel fogva ezen pilulákat legkülönbözőbb al k és név alatt utánozzák; azért figyelmeztetünk mindenkit, hogy világosan **Pserhofer J. vértisztító piluláit** kerje és csak azokat tekintse **valódiaknak**, melyek használati utasítása **Pserhofer J.** sajátkezű aláírásával van ellátva s a melyek a dobozoldók feliratán ugyanazon névalírással **veres** nyomásban van el látva

A számtalan levél közül, melyekben e pilulák fogyasztói a legkülönbözőbb és legsúlyosabb betegségek után visszazavart egészségükért hálát mondanak, csak néhányat ígdtunk ide azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki csak egyszer használta e pilulákat, azokat tovább ajánlja.

Köln, 1893. ápril 30.

Igen tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives, k'adjon ismét az ön fölülmulhatlan vértisztító labdacsoiból 15 tekercsessel utánvét mellett. Egyszer- mind fogadjja legmélyebb köszönetemet az ön csoda erejű labdacsoiért. Vagyok kiváló tisztelettel **Pawlistik Ferenoz**, Köln, Lindenthal.

Hraeche, Plödnik mellett, 1887. szept. 17.

Tekintetes ur! Valóban az Isten szent akara- rata volt, hogy az ön labdacsoi kezeimhez jutottak, s jelenleg megírom önnek azok eredményét; gyer- mekárnyban meghültem, úgy hogy dolgaimat már nem voltam képes végezni s ezóta már bizonyára rég meghaltam volna, ha az ön csodálatra méltó labdacsoi meg nem mentek. Az Isten áldja meg önt észerszeresen érte. Hiszem, hogy az ön labdacsoi tökéletesen ki fognak gyógyítani, mint a hogy má- sokat is meggyógyított. **Kulic Teréz.**

Bécs-Ujhely, 18. decz 9.

Tekintetes ur! Legforróbb köszönetemet feje- zem ki önnek 60 éves nagyáném nevében. Öt évig szenvedett idült gyomorhurut s vízkórban. Az élet már csak kin volt rá néve s valóban egészen le is mondott az életről. Véletlenül valahogy az ön kitünő vértisztító labdacsoiból egy dobozzal jutottak kezeimhez

Alpisi növény-liquor

Bernhard O. W.-tól Lindaneau, mindennemű gyom- orbaj ellen. Egy palack ára **2 frt 60 kr.**, egy fél palack **1 frt 40 kr.** 1/4 palack **70 kr.**

Amerikai köszvénykenőcs

legjobb szer minden köszvényes és csuszos baj, ne- vezetesen hátgerincz-baj, tarszagatás csipőbántalom, földoldali fejfőres, ideges fogfájás, lefajás, fűszagatás stb. ellen **1 frt 20 kr.**

Angol csoda-balsam, 1 üveggel **50 kr.**

Fagy-balsam

Pserhofer J.-tól. Évek óta legbiztosabb szernek van elismerve mindennemű fagybajok és idült sebek stb. ellen. **1 tégely 40 kr.** Bérmentes megküldéssel **65 kr.**

Stoll Kola készítményei
a gyomor és idegek legkitünőbb erősítő szere.

Kola Elixir vagy bor
1 liter **3 frt**, 1/2 liter **1 frt 60 kr.**, 1/4 liter **85 kr.**

Golyva-balsam

a legmegbizhatóbb szer a golyvánál, 1 üveggel **40 kr.** Bérmentes megküldéssel **65 kr.**

Élet-Eszenczia (prágai csepp)

megromlott gyomor, rossz emésztés, mindennemű al- testi bajok ellen kitünő háziszert. — Egy üvegecske ára **22 kr.**, 12 üvegecske ára **2 frt.**

Az itt felsorolt készítményeken kívül még az összes magyar lapokban hir- detett valamennyi bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek készletben tartat- nak s netalan a raktáron nem levő czikkek kívánatra pontosan s legjutányosabban beszereztetnek.

Megküldések posta útján a pénz előleges beküldése mellett a leggyorsabban teljesítetnek; nagyobb megrendelések az összeg utánvétele mellett is.

PSERHOFER J. gyógyszerész „zum goldenen Reichsapfel“ Bécs I., Singerstrasse 15.

Valódiaknak egyedül csak azon labdacsook tekinthetők, melyeknek használati utasításai Pserhofer J. névalírással vannak ellátva, melyek mindén doboz tetején ugyanazzal a névalírással bírnak veres nyomásban.

Jegy- és mintavédelem biztosítva. Utánzatok szigoruan fenyittetnek.

s annak fuzaosabb ideig való használatá után tel- jesen helyogyult. Teljes tisztelettel **Weinzettl Jozefa.**

Eichengrabaramt, Gföhl mellett, 1893. márcz. 27.

Tekintetes ur! Alulírott tisztelettel kérem, szí- veskedjék az ön hasznos és valóban kitünő labda- csoiból számomra ismét 4 tekercsessel megküldeni. Nem mulaszthatom el egyszerismind, hogy ezen ki- tünő labdacso beces voltát illetőleg legmélyebb elismerésemnek ne adjak kifejezést s azokat, hol csak szerit tehetem, mindenütt a legmelegebben fog- gom szenvedő embertársaimnak ajánlani. Ezen kö- szönetnyilvánításomnak tetésére szerinti nyilvános felhasználását pedig ezenel rendelkezesére bocsátom. Mély tisztelettel **Hahn Ignácz.**

Gotschdorf, Kolbach mellett oszt. Szilésia, 1886 okt. 8.

Tekintetes ur! Tisztelettel felkérem önt, szí- veskedjék az ön egytetemes vértisztító-labdacsoiból egy 6 dobozról álló tekercset megküldeni. Egyedül csak az ön csodálatos labdacsoinak köszönetem, hogy gyomor-bajomból, mely öt éven át gyötört, megszabadultam. Nem is fog nálam ezen labdacso sohasem hiányzani s tekintetességének pedig ezenel a legmelegébb köszönetemet fejezem ki. Legmélyebb tisztelettel **Zwiecki Anna.**

Por lábizadás ellen.

Ezen szer eltávolítja a lábizzadást és az abból szá- rmazó kellemetlen büzt. A lábbelit kémiai és ártal- matlan szernek van bebizonyulva. Egy doboz ára **50 kr.** Bérmentes megküldéssel **75 kr.**

Keskeslevelű utifü-nedv

általánosn ismeretes kitünő háziszert a hurut, re- kedtség, görcsös köhögés stb. ellen **1 palack ára 50 kr.** Két palack bérmentes megküldéssel **1 frt 50 kr.**

Tannochinin-hajkenőcs

Pserhofer J.-tól, évek óta az orvosok által valamennyi hajnövesztő szer között a legjobbnak elismerve. I csinosan kiállított nagy szelence ára **2 frt.**

Egytetemes-tapasz

prof. Steudeltől a vágott és szurt sebek ellen min- dennemű roszindulatu gyűlések ellen, míg az időn- ként kifakadó idült lábdaganatok ellen is, a köröm- méreg ellen, a sebes- és gyulladásoos mellék, minden ezekhez hasonló bajok ellen sokszorosan jónak bizo- nyult. Egy tégely **50 kr.** Bérmentes megküldéssel **75 kr.**

Egytetemes tisztító-só

Bullrich A. W.-tól. Kitünő háziszert a megzavart emésztés minden következményei, u. m. fejfájás, szédülés, gyomorgöröcs, gyomórhev, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára **1 frt.**